

STOWARZYSZENIE ARTYSTÓW WYKONAWCÓW
POLISH PERFORMING MUSICIANS' SOCIETY

ul. Tagore 3, 02-647 Warszawa, tel./fax: (+48 22) 624 71 27, 624 90 66
e-mail: biuro@sawp.pl, www.sawp.pl

L.Oz. 1328/2025

Warszawa, dnia 22 sierpnia 2025 r.

Sz. P. Marta Cienkowska

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17

Warszawa

Szanowne Pani Minister

W związku z zaproszeniem do zgłaszania uwag do projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia kategorii urządzeń i nośników służących do utrwalania utworów oraz opłat od tych urządzeń i nośników z tytułu ich sprzedaży przez producentów i importerów, poniżej przedstawiamy stanowisko Stowarzyszenia Artystów Wykonawców SAWP.

W pierwszej kolejności pragniemy wyrazić uznanie za podjęcie prac zmierzających do zmiany dotychczasowego rozporządzenia oraz za realną szansę zbliżenia systemu opłat od czystych nośników do realiów rynkowych, a poziomu inkasa z tego tytułu do pozostałych krajów Unii Europejskiej. Wyrażamy jednocześnie uznanie dla wysokiego poziomu legislacyjnego projektu, w szczególności stworzenia jednego, syntetycznie ujętego załącznika koncentrującego się na najważniejszych pozycjach objętych opłatami.

Za najważniejsze uważamy możliwie najrychlejsze wejście w życie projektu rozporządzenia, który generalnie uważamy za spełniający oczekiwania środowisk twórczych, jako usuwający lukę wynikającą z istniejącego od 2003 roku zaniechania legislacyjnego prowadzącego do oczywistych szkód po stronie destynatariuszy opłat. Należy jednak wyeliminować z niego postanowienia umożliwiające podważanie rozporządzenia, zwłaszcza jego zgodność z delegacją z art. 20 ust. 5 PrAut lub naruszających prawo europejskie.

Wadą projektu wymagającą usunięcia jest zachowanie dotychczasowej formuły zamkniętego katalogu urządzeń, których wysokości stawek została w nim określona, co ogranicza jego elastyczność w kontekście szybkiego rozwoju technologii. Dlatego jest niezbędne dodanie w rozporządzeniu postanowienia, że do urządzeń i nośników nie wymienionych w załączniku, odpowiednie zastosowanie znajduje pozycja najbliższa ze względu na jej funkcje w zakresie zdolności do zwielokrotniania utworów dla własnego użytku osobistego, o których mowa w art. 20 ust. 1 i 5 PrAut. Takie postanowienie będzie umożliwiało zarówno ustalenie stawki dla urządzeń, której brakuje w obecnym załączniku, jak również dla nowo pojawiających się rodzajów urządzeń. Wypełniona jednocześnie zostanie luka wynikająca z progów pojemności pamięci w pozycjach 1 i 2 załącznika. W konsekwencji jej usunięcia, telefony komórkowe i tablety z pamięciami poniżej przyjętego w projekcie progu, będą wymagały ustalenia odpowiedniej wysokości stawki. Nie będzie możliwy natomiast zarzut, że pozycje dot. telefonów i tabletów zostały określone z naruszeniem delegacji z art. 20 ust. 5 PrAut, tzn. że eliminują pozycje poniżej tego progu, miast ustalać należną wysokość stawki.

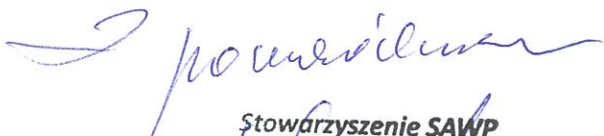
Generalnie wadą projektu jest niski poziom stawek. Narzuca się spostrzeżenie, że ani jedna z pozycji załącznika nie zbliża się do ustawowego plafonu wysokości opłat! Niskie stawki opłat nie zapewniają artystom wykonawcom oraz twórcom odpowiedniego poziomu rekompensaty, a tym samym nie spełniają w pełni funkcji, jaką ustawa powierzyła mechanizmowi opłat z czystych nośników. W dobie cyfryzacji, gdy urządzenia takie jak smartfony, czy tablety są powszechnie wykorzystywane do przechowywania i odtwarzania utworów muzycznych czy audiowizualnych, stawki powinny być adekwatne do wartości, jaką te utwory wnoszą do życia konsumentów. Postulujemy przeanalizowanie wysokości stawek. Warto również rozważyć wprowadzenie mechanizmu okresowej rewizji stawek, który pozwoli na ich dostosowywanie do zmieniających się warunków technologicznych i gospodarczych, np. w oparciu o badania dotyczące korzystania z urządzeń do zwielokrotniania utworów.

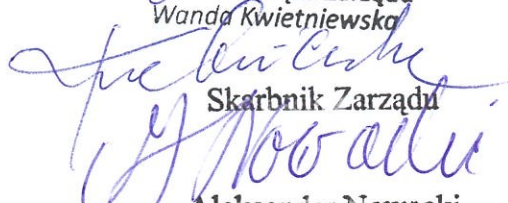
Rażąco niekorzystne ujęta została relacja udziałów w opłatach przypadających na utwory muzyczne. W sposób szczególnie rażący dotyczy to artystycznych wykonawców utworów muzycznych i słowno-muzycznych. Nasuwa się przy tym uwaga ogólna: kwestia podziałów stawki pomiędzy właściwe OZZ nie należy do materii rozporządzenia. Nie powinna być określana w rozporządzeniu. Powinna być przedmiotem uzgodnień zainteresowanych OZZ, na podstawie przeprowadzonych badań dot. proporcji poszczególnych kategorii urządzeń w

zakresie zwielokrotniania przez nie w zakresie audio, wideo i reprografii. Tego rodzaju podejście zapewni większą transparentność, sprawiedliwość i zgodność z rzeczywistym wykorzystaniem utworów

Zwraca uwagę postanowienie dot. pozbawienia KOPIPOLu roli OZZ wskazanej do poboru opłat dla twórców z obszaru reprografii. Minister ma prawo wskazania OZZ uprawnionej w tym zakresie. Rzecz jednak w tym, że w rozporządzenie wskazuje w miejsce KOPIPOLu, organizację wydawców, co stanowi trudny do zrozumienia precedens. Organizacja, która nie wykonuje zbiorowego zarządzania w zakresie praw twórców, miałaby zostać wyznaczona do inkasa opłat należnych twórcom. Wprawdzie, po ukazaniu się projektu rozporządzenia, wydano jej zezwolenie w tym zakresie, jednak w sytuacji jego ew. podważenia przez dotychczas działającą OZZ, otwarta zostanie droga postępowania administracyjnego, która w każdym razie może być długotrwała. Trudno w związku z tym przewidzieć, jaki będzie to miało wpływ na wejście w życie i funkcjonowanie rozporządzenia. Ponadto niepokój budzi fakt, że uzasadnienie projektu nie podaje żadnego uzasadnienia, zarówno wprowadzanej zmiany, jak i nasuwające się wątpliwości co do racjonalności postanowienia dotyczącego wygaszenia dotychczasowej działalności KOPIPOLu w przyjęty w rozporządzeniu sposób. Wszystko to skłania do postulowania, żeby kwestię zmian w tym zakresie wyłączyć z obecnego projektu, jako niezwiązaną z zasadniczym celem obecnego projektu. W związku z tym postulujemy wyłączenie tej kwestii z obecnego projektu, jako niezwiązanej z jego zasadniczym celem, którym jest usunięcie wieloletnich zaniedbań legislacyjnych i zapewnienie należnych opłat uprawnionym.

Podsumowując, SAWP popiera kierunek zaproponowanych zmian, ale apeluje o uwzględnienie przedstawionych uwag, które mają na celu wzmocnienie projektu i zapewnienie jego zgodności z interesem publicznym oraz prawami artystów wykonawców i twórców. Wierzymy, że dzięki współpracy między Ministerstwem a środowiskami twórczymi możliwe jest stworzenie regulacji, która nie tylko naprawi dotychczasowe zaniedbania, ale także stworzy solidne podstawy dla sprawiedliwego systemu rekompensat w erze cyfrowej.

Stowarzyszenie SAWP

Przewodnicząca Zarządu
Wanda Kwietniewska

Skarbnik Zarządu
Aleksander Nowacki